

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/form/r89472963,SKORZEWSKA-Maria.html>
2021-05-08, 17:44

SKÓRZEWSKA Maria

Osoba

SKÓRZEWSKA Maria

Urodzony

1872

Zmarł

1944

Opis

działaczka narodowa i niepodległościowa, organizatorka cywilnych służb sanitarnych i aprowizacyjnych w Czarniejewie i na froncie północnym, kpt. WP.

Urodziła się 21 IX w Towianach na Litwie, jako córka księcia Karola Radziwiłła z Nieświerza i Jadwigi Broel - Plater. W 1892 r. poślubiła Witolda Stefana Skórzewskiego, zamieszkując w Komorzu, potem w Lubostroniu i Czarniejewie. Zaangażowała się w działalność polskich towarzystw narodowych, wspierając je materialnie. W XI-XII 1918 r. zaangażowana w organizację polskich Rad Ludowych i gniazd sokolich.

Po wybuchu powstania pomagała w wyekwipowaniu ochotniczej kp. czarniejewskiej, w Łabiszynie zorganizowała Czerwony Krzyż, lazaret dla rannych i pralnię dla całego odcinka frontu północnego. Sama pomagała lekarzom i opatrując rannych. Urządzała zbiórki na rzecz pomocy dla biednych rodzin, zorganizowała kuchnię polową, w której wydano ok. 5 tys.

obiadów. Finansowała pracę sztabu II odcinka w Łabiszynie, utrzymując personel, regulując wszelkie rachunki. Aby powstrzymać kontrofensywę niemiecką, nakazała podnieść śluzy na Kanale Noteckim, zalewając uprawy należące do jej ordynacji. Systematycznie ofiarowywała kwoty na rzecz utrzymania Armii Wielkopolskiej, także rodzinom internowanych przez Niemców. W okresie międzywojennym nadal prowadziła akcje charytatywne, była też fundatorką pomnika poległych pod Brzozą (1923).

W X 1939 r. otrzymała nakaz opuszczenia domu, nie mogąc nic zabrać ze sobą. Zamieszkiwała w Czerniejewie, wynajmując pokój u piekarza, wkrótce musiała przenieść się do Rogowa i w 1940 r. do Krakowa, gdzie zmarła 11 I 1944 r. Pochowano ją na cmentarzu parafialnym w Morowicy pod Krakowem. Miała troje dzieci: Marię (1893-1972), Zygmunta Włodzimierza (1894-1974) – także powstańca i Karola Janusza (1897-1974). Odznaczona m.in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1931).

Bibliografia

P. S. Adamczewski, (w:) Powstańcy wielkopolscy. Biogramy uczestników powstania wielkopolskiego 1918-1919, t. VIII, red. B. Polak, Poznań 2011, s. 183-186.

Autor wpisu

Waldemar Kiełbowski